

Migren, Cinsel İstekle Bağlantılı mı?

“Bu gece olmaz, başım ağrıyor” klişesini deşilleyen yeni bir araştırma, başı ağrıyan herkesin cinsellikten kaçınmadığını, aksine, migren hastalarının önemli bir bölümünde cinsel isteğın de artmış olabileceğini öne sürüyor.

ABD’deki Wake Forest Üniversitesi Tıp Okulu’ndan Timothy Houle’un ifade ettiğine göre cinsel istek ve migren ağrıları, aynı beyin kimyasalı -serotonin- tarafından

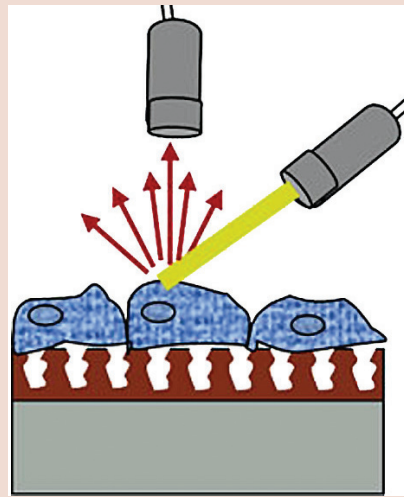
etkileniyor olabilir. Houle ve ekibinin yaptıkları araştırmanın amacı da, migren ağrılarıyla hastaların bildirdiği cinsel istek artışı üzerinde ilişkiyi, serotonin temelinde incelemek. Hem cinsel istek hem de migren, serotonin düzeyleriyle ilişkilendirilmiş durumda. Serotonin, depresyonda da rol oynayan bir kimyasal. Eldeki veriler, artmış serotonin düzeylerinin cinsel istekte azalma ortaya çıkardığı, migren hastalarında da serotonin düzeyinin normalden az olduğu yolunda. Serotonin düzeylerinin migren ataklarının başlamasında da rol oynadığı düşünülüyor. Araştırmacılar bu bilinenler ışığında, migren hastalarının serotonin sistemlerindeki anormalliklerin, cinsel isteklerini de artırıyor olabileceği varsayımını kurup bunu sınamaya karar vermişler. 68 yetişkinle yaptıkları çalışma, varsayımlarını doğrular nitelikte. Ancak çalışmanın görece genç bir grupta yürütülmüş olması nedeniyle, aynı bağlantının orta yaş ya da daha üst yaş gruplarını da kapsayıp kapsamadığı kesin değil.

Wake Forest Üniversitesi Basın Duyurusu, 9 Haziran 2006

Akıllı Petri

Yeni bir ilacın geliştirilme sürecinde, biliminsanlarını en çok uğraştıran konulardan biri, ilacın hedef doku dışındaki dokularda gösterebileceği zehir (toksik) etkisi. Karaciğerse, bu zehirlere özellikle duyarlı olduğu için, geliştirilmekteki ilacın karaciğer üzerindeki olası etkilerini ortaya çıkarılması çok önemli. Ancak bütün aday ilaçların etkilerini hayvanlar üzerinde taramak firmalara oldukça pahalıya mal oluyor; tabii hayvanlar için neye mal olduğu da ayrı konu. California Üniversitesi (San Diego) araştırmacılarının geliştirdikleri ve laboratuvarlarda genelde hücre kültürü elde etmede kullanılan petri kabından esinlenerek adlandırdıkları “akıllı petri”yse, bu sorunun üstesinden geleceğe benzer. İlaçların zehir etkileri bakımından hızla taranmasında kullanılacak bu düzenek, başka konularda da yeni kapılar açacak gibi görünüyor; dolaşımdaki erken evre kanser hücrelerinin belirlenmesi gibi.

Akıllı petrinin temeli, polistiren maddesiyle doldurulmuş, nanometre büyüklüğünde gözenekli olan silikon kristalleri. Kristaller bu gözenekli yapıyla, ışığı içlerinde denetleme özelliği kazanıyorlar. Sıçan karaciğer hücrelerinin kristal içindeki polistiren maddesine bağlayıp ışığın dağılımını duyarlı bir spektrometreyle ölçen araştırmacılar, kad-

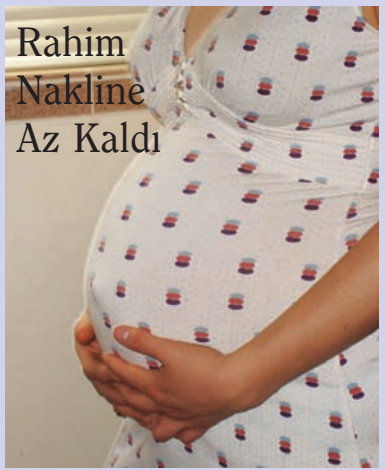

miyum klorid ve asetaminofen maddelerinin aşırı dozlarına tepki gösteren hücrelerdeki şekil değişikliklerini belirleyebilmişler. “Hücreler, zehir etkisi gösteren maddeye tepki olarak büzüldükçe, ışığı çok daha iyi saçıyor ve bize istenmeyen yan etkiler ortaya çıkarabilecek ilaçları çabucak belirleme olanağı tanıyorlar” diye açıklıyor araştırmacılarından Michael Sailor.

Yöntemin en büyük avantajı, diğer ilaç denemelerinde olduğu gibi hayvanın kendisini kullanmaktansa yalnızca birkaç karaciğer hücresini kullanmanın yeterli oluşu. Ve tabii hız.

California Üniversitesi Basın Duyurusu, 14 Haziran 2006

Rahim Nakline Az Kaldı

Gelişimsel bir nedene bağlı olarak rahim ya da vajinasız doğan, veya rahmi sonradan hasar gören kadınların çocuk sahibi olmalarının şimdilik tek yolu, bebeğin bir başka kadının rahminde gelişmesi. Ancak İsveçli bilimcilerin bu kadınlara müjdeli bir haberi var. İşlemi koyunlar üzerinde başarıyla gerçekleştiren araştırmacılar, yumurtalıkları düzgün çalışan ama rahmi olmayan kadınlarda da rahim nakli uygulamasının yaklaşık beş yıl içinde başlayabileceğini söylüyorlar. Önce fareler, sonra da koyunlarla alınan olumlu sonuçlardan sonra sıradaki deneme, doku uyumsuzluğu olasılığını en aza indirmeye yönelik hayvanlar arası nakil çalışmaları. Daha bitmedi; insanlardan önce de diğer primatlar var. Ama, söyledikleri gibi hepsi tahminen beş yıl içinde tamamlanmış olacak. Gothenburg’daki Sahlgrenska Akademisi’nden Mats Brannstrom, rahimlerin kadavralardan alınabilecek olmalarıyla birlikte, doku uyumu bakımından en güvenlisinin abla ya da anneden alınacak rahim olacağını söylüyor.

2000 yılında Suudi Arabistan’da gerçekleştirilen bir rahim nakli denemesi, başarısızlıkla sonuçlanmış ve rahmi yaklaşık üç ay sonra yeniden alma zorunluluğu doğmuştu. Nakli gerçekleştiren araştırmacılar nakledilen organla ilgili olarak herhangi bir sorun yaşanmadığını, sorun kaynağının ölümcül sonuçlar doğurabilecek bir kan pıhtısı olduğunu iddia etmişlerdi. Brannstrom’un bu konudaki görüşüye, hayvan denemeleri tamamlanmadan insan uygulamalarına kesinlikle geçilmesi yönünde. “Bu, sonuçta yaşamı kurtarmak için değil, yaşam kalitesini artırmak için yapılacak bir işlem. Bu nedenle güvenilir olduğundan yüzde yüz emin olmalıyız ki hasta durup dururken büyük riske girmesin.”

Nature, 21 Haziran 2006